

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Situația. — Cum s'a ajutat industria. — Dobândă mare și plasament nesigur. — Criza și taniemele Consiliilor de administrație. — Suspendarea efectului unor polițe. — Impozite. Legea timbrului. — Situația sumară a Băncii Naționale. — *Cronică:* Nou profesor agregat la Academia comercială Cluj. Banca Agrară s. a. Cluj. Banca Continentală s. a. în București. Banca Poporală s. a. Lugoj. Bilete de 1000 Lei false descoperite la Tecuci. Prețul aurului și al argintului. Noul curs de convertire al monetelor străine la C. F. R. — Erată. — Cursul Valorilor la București. — Convocare. — „Cassa de Păstrare” s. a. în Săliște.

Situația.

Rezultatul lungilor așteptări și svârcoliri pentru realizarea unui împrumut, care să scoată țara din mizeria și încurcăturile în cari se află în prezent, este demisia guvernului. După știrile lansate, căderea guvernului a fost cauzată, ba de faptul că guvernului nu i s'a dat asigurarea că după înfăptuirea împrumutului va fi lăsat să desăvârșască și stabilizarea Leului, ba că neputând face nici o treabă a fost silit de împrejurări să tragă consecințele nereușitei, să demisioneze.

Fapt cert este, că în acțiunea întreprinsă pentru exoperarea unui împrumut de stabilizare guvernul a fost foarte nenorocos. Cauza acestui nenoroc a fost continua desconsiderare împinsă câte odată până la sfidare a binelui mulțimei și preocuparea guvernului numai de interese strănte personale sau de partid. Când mizeria și nemulțumirea generală a luat proporții neașteptate, clătinând din temelii sistemul nostru de guvernament, oamenii puterii s'au trezit, dar prea târziu. De geaba și-au schimbat lozinca conducătoare „prin noi înși-ne” (practicată numai între cadrele partidului), de

geaba au început să facă ochi dulci capitalului străin, totul a fost prea târziu.

Cu toată goana mare după împrumutul salvator, rezultatul pozitiv este numai aranjamentul datorilor antibelice la aliați, putem zice în condiții umilitoare pentru țară, plus că tot timpul țara a fost controlată de o sumedenie de experți străini, cu toate că și noi avem o mulțime de specialiști, cari îl costă pe stat milioane grele. Din întreagă acțiunea întreprinsă, cu atâta ne-am ales. Lucrurile erau prezentate astfel, ca și când întreagă existența statului român era legată de acest împrumut. În tot timpul acesta pentru obținerea condițiilor interne necesare stabilizării, nu s'a făcut nimic. Bugetul devenea din zi în zi mai dezechilibrat, iar producțiunea și implicit exportul tot mai slab, astfel că și balanța comercială a devenit mult pasivă. Guvernanții nu și-au dat seama, că nearanjând datorile flotante interne (despăgubiri de războiu, bonuri de rechiziție, furnituri etc.) prin un acord încheiat cu creditorii interni, ca să știți precis cui și când cât ai să dai, mai departe că până nu se vor lua măsuri eficace de a se administra bunurile statului conștiințios și cu rezultat bun (nu cu pagubă) orice sforțări vor fi fără folos. Pe lângă administrația veche, în tezaurul nostru sleit complect, poți vărsa ori-câți bani și se vor găsi întotdeauna îndreptățiri și capitole bugetare ca să fie înghițiți fără să-ți dai seama. Iar căile ferate în halul în care se află, cu deraieri și stricăciuni zilnice, oricât le vei da, tot nu se vor reface. Anii 1919—1922 au consumat 66 miliarde pentru refacerea țării (faimosul resort al aprovizionării) și cu ce ne-am ales?

Pe lângă anomaliile de mai sus a mai contribuit la falimentul regimului și sistemul de a rezerva organelor statului orice inițiativă în toate terenurile de activitate. Cu acest sistem întreaga viață economică a fost dată pe mâna câtorva funcționari înalți din Ministere și a câtorva favorizați constituiți în diverse comisii, cu diurne și misii grase. Întreaga activitate a acestora este continua studiere a problemelor la ordinea zilei, călătorii de studii în străinătate și pe unde le dorește inima. Acești norocoși au devenit tovarăși sau în cazul cel mai rău administratori delegați ai averilor statului. De pe urma experiențelor câștigate de acești fericiți (în sarcina statului), cetățenii având interes pentru anumite probleme, nu au putut învăța nimic.

Dar sistemul acesta mai are încă o latură tristă. A demoralizat corpul funcționarilor statului, căruia publicul i-a fost aservit în adevăratul înțeles al cuvântului. Apoi a demoralizat forțele comerciale și productive ale țării. Afacerile mari fiind rezervate pentru stat sau fiind legate de anumite restricțiuni, s'a născut clasa de negustori și industriași improvizati, iar negustorii și industriașii adevărați, fără sprijin neputând înfrunța greutățile timpului au scăpat sau chiar dispărut.

*

În bursă cu toată schimbarea de guvern situația se menține bine. Valorile căutate în vederea stabilizării: Banca Națională, Banca Românească, STB., Reșița, Clădirea Românească etc. sunt staționare și cu prețuri relativ scăzute. În schimb petroliferele cu toate că prețurile nu prea sunt urcate, sunt foarte ferme. Aceasta în speranța abrogării legii minelor și a legiuirilor, cari împiedeca colaborarea capitalului străin.

București.

Remizier.

Cum s'a ajutat industria.

Dela 1918 însemnătatea industrială a României s'a mărit prin numeroasele și felurile fabrici din nouile regiuni. Abundența de numerar din acea epocă, poate și nesiguranța monetară ce se prevedea de pe atunci, a făcut să se creieze o serie de noi întreprinderi industriale, unele în mod temeinic, altele numai spre a se putea specula cu titlurile lor, sau

pentru a se plasa în funcțiuni înalte persoane fără ocupație, sau numai chiar din capriciile îmbogățitorilor de războiu, cu aere de financiarism iscusit și oameni de afaceri. Fie din nepricepere, fie din lipsă de fonduri, cu timpul a urmat o selecționare a societăților industriale, multe dintre ele dispărând din viața economică.

Cum s'a ajutat industria noastră națională? Statul a făcut apel la bănci să ia parte activă la susținerea și dezvoltarea întreprinderilor industriale, fiecare după puterile sale, dela micile bănci locale din provincie până la băncile mari din capitală. S'a dat atunci acestei acțiuni un caracter național, o obligație patriotică. Pe atunci însă multe dintre bănci erau deja angajate în afaceri cu mărfuri de import. Băncile mari din București aveau capitalul relativ mic — redus la valuta aur — iar resursele străine se cifrau la sume importante. Cu toate acestea au răspuns fără ezitare la apelul statului, care din partea sa le-a promis ajutorul Băncii Naționale, în cazul când acesta ar fi necesar. Aceste bănci au început să finanțeze industria în felul băncilor de afaceri din vestul Europei, întâiu cu întreprinderile din capitală și apoi cu cele din centrele principale industriale ale țării: Cernăuți, Oradea, Arad, Timișoara, Cluj, Brașov și Sibiu. Urmarea a fost că s'au angajat riscați de mult, ajutorul statului slab, iar industria ducea lipsă de fonduri. Formează un titlu de glorie pentru aceste bănci, felul cum au știut să manevreze și să iasă curate din această situație dificilă. Ajutorul ce s'a dat industriei noastre prin înființarea Societății naționale de credit industrial, de altfel bine condusă, n'a fost decât o picătură de apă într'un deșert.

Planul făcut de guvernanți de-a se ajuta industria națională, poate că a fost bun, dacă am fi avut bănci cu resurse proprii mari, — înțeleg aici și cointeresări de capitaluri din afară — și dacă industria noastră ar fi fost mai puțin variată ca fabricațiune, mai veche, concentrată și mai organizată. Poate că acest plan s'a împrumutat de peste graniță unde era la locul lui, dar nepotrivit pentru stările de lucruri dela noi.

De felul cum s'a ajutat industria, nu-i nevoie să umblăm prea mult după exemplu. Austria, care dacă e o țară veche și cu

o industrie la fel, totuși nu trebuie să uităm că e și o țară redusă geograficește în urma războiului. Aici băncile, în special cele patru mari bănci vieneze cu capitaluri uriașe în comparație cu ale noastre, formate atât din economiile indigene, dar mai ales din banii streină-tății, au luat în mâinile lor industriile de tot felul pe cari le-au fuzionat și organizat și le duc și azi către prosperitate. Deși se spune că Austria e săracă, totuși băncile au resurse mari și ajutorul capitalului internațional e asigurat. Prin înființarea la Dunăre și mărire continuă a unor uzine de cărbune alb, unde cooperează Bankverein și Credit Anstalt, se va economisi $\frac{2}{3}$ din actuala importățiune de cărbuni. Dezvoltarea hidro-electrică din această țară, va transforma în scurt timp Austria în a doua Elveție.

Industria noastră ca să se poată dezvolta are necesitate încă de capitaluri noi și importante, cari numai de peste hotare pot veni. Această politică au încercat-o state mai vechi și mai industriale ca al nostru; într-o măsură mai redusă, cel puțin, am putea-o face și noi.

Sibiu.

I. N. Bratu.

Dobândă mare și plasament nesigur.

Raportul direct între dobânda oferită la depunerile spre fructificare și siguranța plasamentului formează obiectul unei vii discuții în lumea financiară și economică de după războiu, când asupra pieței noastre s'a abătut una din cele mai grozave crize ca urmare a relelor cauzate de războiul mondial.

Dobânda în înțeles strict al cuvântului este prețul timpului capitalului împrumutat. Cu alte cuvinte e suma ce o plătești posesorului unui capital, ca să-ți transmită posesiunea capitalului pe un timp determinat.

Capitalul ca orice bun comercial este supus legii cererii și ofertei, având ca repercusiune urcarea sau scăderea dobânzii. Când cererea este mare, adică atunci când capitalurile sunt rare, dobânda ce se plătește pentru obținerea lor este mare. Din contră când capitalurile sunt abundente și se oferă în cantitate mare pe piață, dobânda scade.

Dobânda variază în raport direct cu riscul. Cu cât garanția de rambursare e mai mică deci riscul mai mare, cu atât dobânda crește și invers.

Cazul de mai sus poate fi privit ca un caz general pentru orice capitalist, fie individual ori social (bancă) la acordarea de împrumuturi.

După natura operațiunilor, banca sau bancherul, adună numerariul disponibil, neîntrebuințat în activitatea economică, adică primește micile sau marile economii spre fructificare, acordând o dobândă, care la rândul-i variază după legea cererii și ofertei și după soliditatea institutului sau bancherului.

Soliditatea vechilor institute de bancă a fost motivul optimismului general al publicului și al încrederii pe care acesta a arătat-o și altor bănci de cea mai rea speță. Atras de dobânzile mari promise, publicul nu s'a mai interesat de solvabilitatea casselor de bancă respective, iar când a urmat prăbușirea a rămas uimit de calitatea așa zisilor bancheri, cărora le încredințase avutul său.

Este surprinzător ușurința cu care publicul a încredințat banii unor elemente dubioase, lipsite de orice bază morală. Insolvențele din ultimul timp aruncă o lumină tristă asupra lipsei de judecată și orientare a unora dintre capitaliștii români.

Deci la plasarea banilor deponentul să nu se uite la dobânda de 1 sau 2% în plus, pe care i-o acordă alt institut a cărei situație e în declin și riscată, ei depunerile să le plaseze la un institut a cărei reputație e bine stabilită, chiar cu un procent mai mic, dar cu un risc inexistent.

A fost un adevărat noroc pe piața românească faptul că până acuma ea a fost scutită de prea mari sguđiri bancare.

Pe când Germania, Austria, Polonia etc. au avut de suferit pagube mari prin insolvențe bancare din epoca postbelică, România nu se poate plânge de asemenea insolvențe în stil mare.

În special băncile mari cu o reputație bine stabilită au îndreptățit în totul încrederea pe care publicul le-a arătat-o, chiar în vremurile cele mai grele și au dus o politică prudentă chiar dacă aceasta amenință să le înstrăineze din simpatii pe cari le aveau în public.

Dacă băncile mari au urmărit o politică prudentă nu tot astfel a fost cazul cu puzderia de bănci mici, cari au răsărit în mod nejustificat după războiu. Create în cea mai mare parte din dorința de a putea, la adăpostul denumirii de bancă să urmărească anumite afaceri puțin solide.

Unele din aceste bănci mici au contribuit pe cât au putut la compromiterea comerțului de bancă și la discreditarea pieței financiare. Ele s'au azvârlit în afaceri dubioase, cu puțină experiență și cu capital mic știind că n'au de riscat o reputație veche, imobilizându-și fondurile recurgând, apoi la ajutorul Băncii Naționale sau la o bancă mai solidă spre salvare.

Reglementarea dobânzilor percepute la împrumuturi și cele acordate la depuneri se cere în mod imperios, fiindcă este o problemă de domeniul economiei naționale, dela rezolvirea căreia atârna siguranța economiilor deponenților. S.

Criza și tantiemele Consiliilor de administrație.

Reproducem articolul, ce urmează, după revista „Analele Băncilor” din capitală.

Aprecierile, ce se fac, în acest articol, privesc, ce este drept, băncile mari din capitală și numai în măsură mică pe cele din provincie. Totuși pot afla în el și băncile noastre din provincie anumite sugestii, în ce privește de ex. restrângerea cheltuielilor, eliminarea cheltuielilor de prisos și evitabile.

Țimpurile sunt de așa fel, încât impun instituțiilor, ea și particularilor, cumpăt pe toată linia. Iată articolul:

Nimeni, în momentul de față, nu poate contesta faptul că întreaga noastră viață economică trece printr'o criză gravă. Imprejurări vitrege pe de-o parte, iar pe de alta unele greșeli de care noi înși-ne suntem vinovați, au contribuit să ne pună în situația de a avea de luptat, în această privință, cu greutăți pe care, din nefericire, nu le mai putem învinge fără ajutor din afară. Explicabil este deci faptul că obținerea acestui ajutor ne obligă azi la sacrificii, pe care, altă dată nu am fi fost nevoiți a le face. Toate întreprinderile noastre bancare, industriale și comerciale o duc greu. În special primele două categorii simt cum nu se poate mai dureros consecințele crizei, și dacă, în afară de foarte mici excepțiuni, prăbușirile au putut fi evitate, aceasta se datorește numai concursului larg acordat fie de Banca Națională, fie de Stat prin tarifele vamale protecționiste.

Desigur, criza actuală nu este decât pasageră, iar momentul când ea va slăbi în intensitate este destul de apropiat. Împrumutul extern căruia îi va urma imediat achitarea datoriei statului față de industrie, va aduce cu siguranță o destindere, iar nouă emisiune pentru complectarea circulației fiduciare până la cel puțin 60—65 Lei aur de cap de locuitor nu se poate să nu sporească capacitatea de producție a aparatului industrial.

Până atunci, cum am spus, deși nu mai e mult, totuși realitatea trebuie privită în față, pentru că nu există în materie economică și financiară mai mare greșală, decât introducerea în socoteli a unor factori nesiguri.

Întreprinderile o duc greu. Acesta este faptul. Remediul momentan nu poate fi altul decât re-

ducerea cheltuielilor neproductive în legătură directă cu producția.

Nu este la noi industrie sau bancă mare care să nu aibă anual milioane destinate acestor capitale.

Să precizăm.

La fiecare bilanț, oricine poate constata că postul tantiemelor Consiliilor de administrație crește într'un tempo îngrijitor. Indiferent dacă întreprinderea merge bine cu adevărat sau numai aparent, cu ajutorul manevrării bilanțului, de tantiemele Consiliului de administrație nu se atinge nimeni. Milioane, zeci de milioane chiar se duc anual pentru plata unor servicii nu întotdeauna absolut folositoare.

Nu vorbim de cazuri speciale și nu vizăm absolut pe nimeni. Punem pur și simplu în discuție o chestiune pe care o credem foarte importantă, mai ales în vremurile actuale.

În majoritatea cazurilor, Consiliile de administrație, cu excepția unui foarte restrâns număr de oameni competenți și care se străduiesc pentru îndrumarea întreprinderii, nu sunt decât un paravan care să acopere mizeria cu care luptă întreaga noastră viață economică.

Luăți și faceți o statistică cinstită a bilanțurilor societăților noastre anonime în ceea ce privește postul tantiemelor ce anual se plătesc Consiliilor de administrație, și veți ajunge la rezultate fantastice. Am făcut încercarea și ne-am îngrozit, iar dacă în succinta expunere de față, nu dăm rezultatele cercetărilor noastre, e numai din cauză că nu vrem să fim învinuiți de a viza pe una sau alta din marile întreprinderi dela noi din țară.

Înțelegem perfect de bine ca un Consiliu de administrație să fie remunerat. Mai ales de este vorba despre acele consilii reale, iar nu de paravanele mizeriei economice.

Când întreprinderea merge bine și acționarii își capătă dividendele realmente, natural este ca și acei ce figurează în fruntea ei să se împărtășească la beneficii.

Dar tot așa de adevărat este că, atunci când întreprinderea trece prin momente de grea criză, când pentru salvarea celor mai modeste aparențe este nevoie de manevrarea meșteșugită a bilanțului, cei dintâi cari au datoria să dea dovadă că înțeleg nevoia, sunt totemai consilierii consiliului de administrație.

O fi munca lor aceeași și când întreprinderea merge bine și în timp de criză, dar tot așa de adevărat este că tantiema nu poate fi decât o recompensă a succesului și numai în raport direct cu beneficiul adevărat realizat.

Mult mai rațional este că, la urma urmei, acționarii să fie mai feriți de repercusiunile crizei.

Ei au riscat un capital și mai ales în împrejurările de azi, nevândându-și acțiunile, dau dovadă de perseverare în opera căreia s'au supus. Consilierii de administrație trebuie să înțeleagă că alături de drepturi materiale au și datoria morală față de întreprinderea în fruntea căreia figurează. Și nu este alt mijloc de dovedire a înțelegerii acestor datorii decât a face ca și tantiemele lor să se țină la nivelul beneficiilor afacerii. Deși beneficii reale în momentul de față sunt foarte greu de realizat; totuși tantiemele păstrează aceleași norme ca în timpurile de mare prosperitate, timpuri care din nefericire, au trecut de multă vreme.

Repetăm, nu înțelegem să vizăm pe nimeni, dar exemplele ce ne dau în această privință unele Consilii de administrație sunt de natură a dovedi o stare de lucruri mai mult decât îngrijitoare.

Și nu vedem altă soluție posibilă a problemei acesteia, decât o intervenție energetică a Băncii Naționale. Ea singură ar putea efectiv învinge pretențiile puternicelor Consilii de administrație, cel puțin până când, grație împrumutului extern și a stabilizării legale, situația generală economică a țării va lua altă față.

Conducerea efectivă a întreprinderilor, ori cât ar fi convinsă de necesitatea restrângerii acestor cheltuieli, în marea majoritate a cazurilor este neputincioasă. Atâtea și atâtea considerațiuni străine de fondul real al chestiunii intră în cauză și contribuie la perpetuarea nenorocitei stări de lucruri de azi.

O intervenție salutară nu poate veni decât din afara întreprinderilor, de acolo de unde vine și ajutorul fără de care atâta industria, cât și banca nu pot trăi.

Rămâne de văzut dacă Banca Națională, care poate în fapt fi cea cu cuvânt hotărâtor în această chestiune, va vrea să găsească modalitatea intervenției.

Dealtfel, după câte știm, problema pusă aici de noi formează obiectul preocupărilor cercurilor conducătoare ale politicii noastre financiare.

Am fi fericiți dacă modesta noastră contribuție ar putea grăbi măcar cât de puțin trecerea dela studiu la faptul real. („Analele Băncilor“).

Suspendarea efectului unor polițe.

O jurisprudență curioasă.

Soc. Anglo-International Bank din Oradea, primind în secont mai multe polițe dela o societate din Budapesta asupra fabricii de pălării „Korber“ din Oradea, le-a protestat și în urmă le-a prezentat tribunalului spre a obține — conform procedurii — mandat de plată.

Fabrica debitoare s'a opus la darea încheierii respective de către instanță, ridicând ex-

cepția că: polițele în chestiune le-a remis societății din Budapesta, nu în plată, ci în garantarea unei furnituri și că ele formează obiectul unui proces angajat la Budapesta în privința valabilității lor. Debitorul a cerut deci suspendarea emiterii mandatului de plată, până ce se va tranșa procesul de fond dela Budapesta.

Tribunalul a admis suspendarea, neținând seama de obiecțiunea băncii cum că ea, ca deținătoare prin gir a cambiiilor, nu i se pot opune chestiuni despre care n'a avut cunoștință.

Curtea de Apel menținând suspendarea, banca a făcut recurs la Curtea de Casație S. III, care însă a respins recursul.

Hotărârea de mai sus absolut contrară principiilor de drept, crează o nesiguranță în privința scontării polițelor din partea băncilor.

Dacă aceasta hotărâre — confirmată spre marea noastră mirare și de înalta Curte de Casație și Justiție — ar deveni jurisprudență stabilă, scontarea polițelor va fi imposibilă pentru că banca creditoare ar trebui să verifice în fiecare caz raportul de drept între îndosatorii anteriori girului ei.

Credem că respingerea recursului înaintat de banca creditoare s'a făcut din motive formale.

Impozite. Legea timbrului.

1. Comisiunea timbrului a decis ca impozitele proporționale de 1 la sută prevăzute de art. 14, § 7 din legea timbrului se vor percepe în caz de sporirea capitalului social, la capitalul majorat, hotărât de adunarea generală și pentru care subscripția a fost deschisă, iar nu la capital efectiv subscris.

2. Taxa de pompieri la cari sunt supuse societățile de asigurare în folosul comunelor și care se calculează la valoarea primelor de asigurare, este o taxă ce se percepe pentru un serviciu prestat iar nu un impozit asupra contractului de asigurare cum este acel perceput de jisc, acest contract, servind numai ca bază pentru determinarea cuantumului acestei taxe.

În consecință dispozițiunile art. 111 din legea timbrului, care abrogă toate dispozițiunile în legi sau ordonanțe care prevăd taxe sau impozite în folosul comunelor la aceleași acte sau fapte juridice impuse prin legea timbrului, nu-și poate avea aplicațiunea în speță, comunele fiind în drept să perceapă taxa de pompieri dela societățile de asigurare și s'o calculeze la valoarea primelor de asigurare.

3. Se lămurește înțelesul deciziei din 22 Maiu 1928, în sensul că deschiderile de credit între industriași și comercianți între ei pentru restul de preț datorat din vânzări și cumpărări intră în prevederile deciziei de mai sus indiferent dacă e vorba de o singură sau de o serie de operațiuni.

Situația sumară a Băncii Naționale

In ziua de 27 Octombrie 1928.

Situația sumară a Băncii Naționale, pe ziua de 27 Octombrie a. c., conține unele mișcări de conturi importante.

Astfel „Biletele de bancă în circulație“ ajung la 21 miliarde 959 milioane Lei dela 21 miliarde 681 milioane Lei cât au fost cu o săptămână înainte. Dacă finem seama de faptul că, prin convenția dintre Stat și Banca Națională dela 19 Maiu 1925, limita circulației fiduciară a fost stabilită la 21 miliarde 70 milioane reese că plafonul a fost depășit cu aproape 890 milioane Lei.

La portofoliul scontului, dimpotrivă se observă o scădere de 1 miliard 443 milioane Lei. Ea se datorește după toate probabilitățile, trecerii scontului acordat până acum „Creditului Industrial“, Băncii Comerciale Italiană și Română.

Nelămurită este urcarea de conturi diverse ale activului, dela 1 miliard 336 jum. mil. Lei la 3 miliarde 204 milioane Lei.

Celelalte posturi n'au variații prea însemnate. Stocul metalic e staționar la 7 miliarde 539,004.935.

Din care :

Aur monete 144,458.410.

Aur lingouri 11,440.927.

Aur depozitat în străinătate 113,287.285.

Aur depozitat la Moscova 315,179.980.

Disponibil și rente aur 330,925.000.

Bonuri de tezaur 6 miliarde 623,713.333.

Avansurile pe efecte publice și varante sunt trecute cu 883,200.847 Lei.

Avansurile făcute Centralei Băncilor Populare și Centralei Cooperativelor de producție și consum: 1 miliard 970 milioane 240.669 Lei.

Imprumuturile acordate Statului neschimbate la 10 miliarde 678 milioane 975.705 Lei. La fondul pentru lichidarea acestei datorii observăm însă o scădere de vreo 33 milioane Lei. E trecut cu 2 miliarde 674 mil. 472.306 Lei.

Conturile curente și recipisele la vedere: un miliard 245 mil. 756.341 Lei.

*

Celelalte conturi neschimbate sau cu diferențe neînsemnate.

Erată.

In numărul nostru trecut s'a străcorat, în articolașul „Chestiunea băncii „Ardeleana“, Orăștie“, două erori de tipar alteratoare de sens.

S'a cules greșit la începutul alineatului doi „denumirea“ în loc de cuvântul „dumerirea“, iar la sfârșitul aceluiaș alineat „în litigiu“ în loc de în litigiu.

Repetăm deci fraza din chestiune a căreia text corect este :

Pentru dumerirea unora, deoparte, și potolirea eventualei bucurii a celorlalți de altă parte finem să precizăm, că a fost departe de noi intenția, de a ne pune în acest conflict, de partea unuia ori a celeilalte părți în litigiu.

CRONICĂ.

Nou profesor agregat la Academia comercială Cluj. Dl. Dr. Sabin Cioranu, contabil la „Banca Națională a României“ Sucursala Cluj și până acum conferențiar la Academia de comerț, Cluj, a fost înaintat profesor agregat la numita Academie.

Felicităm pe tânărul profesor!

*

Banca Agrară s. a. Cluj A fost numit procurist la acest institut dl. *Oliviu Sârbu*.

*

Banca Continentală s. a. în București cu capital social de Lei 20 mil. și-a sporit, nu de mult, capitalul cu Lei 30 milioane la Lei 50 milioane semnat aproape în întregime de particulari din cercurile partidului național-țărănesc.

Deodată cu urcarea capitalului s'a remaniat și Consiliul de administrație, care are următoarea compoziție: Președinte: Dr. Alex. Vaida-Voevod; vicepreședinți: Mihail Popoviciu și Dr. Gh. Gheorghian. Membri: Dr. Gh. Crișan, Ing. D. Zorgoviciu, N. N. Madgearu, Ing. Cr. Mircea, dir. la „Ugir“ și Emil Papiniu.

Director general este dl. Ios. Posmantier, fost director la Banca Marmorosch, Blank & Cie și eu o activitate de peste 30 de ani pe teren bancar.

Banca Continentală, în noua ei organizație, este considerată ca o bancă național-țărănistă, căreia îi poate reveni un rol important în cazul chemării la guvern a partidului național-țărănesc, mai ales că dir. gen. trece de un om cu vaste legături în străinătate.

*

Banca Poporală s. a. Lugoj. Banca „Timișiana“, Timișoara, devenind proprietara majoritatea acțiunilor „Băncii Poporale“ s. a. o bancă minoritară cu un trecut de aproape 5 decenii, a naționalizat acest institut.

Noua bancă își va continua activitatea sub firma de până acum.

Noul Consiliu de administrație se compune din următorii domni: Președinte: Pant. Sătescu, dir. gen. al băncii „Timișiana“; membri: Dr. Aurel Cosma, Ioan Oprea, Alex. Baba, Dr. Gheorghe Ciupe, Ioan Harambașa, P. D. Tocineanu și Oskar Brosserth. În Consiliul de cenzori au fost aleși dnii: Virgil Popoviciu, Ioan Teodorovici și Geza Heiblein. Director executiv al băncii a rămas dl. Ernest Klein.

*

Bilete de 1000 Lei false descoperite la Tecuci. Zilele trecute, a fost descoperit în localitate un bilet fals de 1000 Lei.

Acest bilet a fost depus de o cunoscută firmă din localitate la banca „Tecuciului“ împreună cu alte bilete bune pentru scoaterea unor efecte. Casierul băncii având bănuțală dela început, că unul dintre bilete e fals, l-a trimis ag. Băncii Naționale, spre cercetare. Banca a confirmat că e fals și pe dată a luat măsurile corespunzătoare.

În aceeași zi, au fost înștiințate autoritățile, iar la Banca Națională au fost convocați toți casierii băncilor și instituțiilor publice. D. C. R. Nicolescu, directorul Băncii Naționale, a dat fiecăruia biletul spre examinare, arătând caracteristicile falsului.

Biletul fals poartă seriile 0.055, T. 755, data emisiunii 19/11-926 și semnăturile M. Oromolu, Th. Capitanovici și A. Marinescu. Hârtia este semi-velină, moale la pipăit, fiind procurată din comerț.

Filigramele sunt redată în mod grosolan, lipsite de claritatea figurilor și armonia umbrelor, cari sunt redată prin presiune la cald cu cerneală albă amestecată cu grăsime. Toată impresiunea biletului este redată prin mașini tipografice. Mai diferă cifrele și cernelurile.

Prețul aurului și al argintului. Comisiunea specială de pe lângă Ministerul de industrie și comerț care se ocupă cu fixarea prețului aurului și al argintului, cercetând prețurile acestor două metale prețioase de pe piețele mondiale, a fixat următoarele prețuri:

Aurul 109.900 Lei kgr.

Argintul 2.871 Lei kgr.

Aceste prețuri sunt valabile pentru tranzațiile din consumul intern pe intervalul dela 1 la 15 Noembrie.

Noul curs de convertire al monedelor străine la C. F. R. Direcțiunea generală a căilor ferate face cunoscut că începând dela 1 Noembrie a. c. cursurile de convertire ale taxelor exprimate în monezi străine, în traficul de călători, bagaje și mărfuri — cu cărtare directă sau indirectă — vor fi următoarele:

Un franc aur și un franc elvețian egal 33 Lei, un franc francez egal 6.70 bani, una marcă egal 40 Lei, un șiling austriac egal 24 Lei, un pengő egal 29.50 Lei, un zlot polonez egal 20 Lei, una coroană cehă egal 5 Lei, una liră italiană egal 9 Lei, un dinar egal 3 Lei, una levă egal 1.30 Lei, una coroană norvegiană egal 43.30 Lei, una coroană daneză egal 43.70 Lei, una coroană suedeză egal 43.70 Lei, un fiorin olandez 65.50 Lei, una liră otomană egal 88 Lei, un franc belgian egal 5 Lei și un gulden al teritoriului liber Danzig egal 33 Lei.

Cursul Valorilor la București la 7 Noembrie 1928.

EFECTE		
	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	97—100
Scriș Rurale	5	60 ¹ / ₂ — 61
Scriș Urb. București	5	56 ¹ / ₂ — 57
Scriș Urb. Iași	5	55— 55 ¹ / ₄
Comuna București	4	60— 65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70— 75
Imprumutul Național 1916	5	74— 76
Imprumutul Unirii 1919	—	62— 63
Imprumutul Refacerii 1920	5	63 ¹ / ₄ — 63 ³ / ₄
Renta împrumutării	5	58 ¹ / ₄ — 59
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95
BĂNCI		
	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12600—12700
Marmorosch Blank & Cie	500	1530—1540
Românească	500	1150—1160
„ pui	500	1010—1020
De Scont	500	420— 430
Comerc. Română	500	1800—1850
Credit Român	500	1240—1250
Generală	500	790— 800
Viticola	500	470— 480
Comerț Craiova	500	1050—1070
Com. Ital. și Rom.	500	770— 780
Albina Sibiu	500	1100—1150
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	350— 370
ASIGURĂRI		
Dacia-România	2000	7250—7400
Națională	500	1100—1150
Generală	500	2800—2900
Agricola	500	1100—1150
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	2200—2300
PETROLIFERE		
Steaua Română	500	1860—1880
Astra Română	500	3575—3600
Speranța opt.	500	1450—1500
Speranța pui	500	850— 900
Petrol Blok	500	410— 420
Petrolul Rom. opt.	500	980—1000
Petrolul Rom. (pui)	500	550— 650
I. R. D. P. opt.	500	540— 550
I. R. D. P. III vărs.	500	400— 410
Concordia	250	1675—1700
Creditul Minier	500	1210—1220
DIFERITE SOCIETĂȚI		
Reșița	500	935— 945
C. Tramv. Buc.	500	1250—1260
Govora-Călimănești purtător	200	250— 260

	Val. nom.	Cursul
Govora-Călimănești nom.	200	250—260
Cartea Românească	500	420—425
Creditul Technic purt.	500	485—490
Creditul Technic nom.	500	485—490
Letea opt.	500	1100—1125
Clădirea Românească	500	960—980
Mica ex. cup.	500	740—750
Carpatina	500	1000—1050
Credit Industrial	1000	1050—1060

MONEDE EFECTIVE

Dolari	164.75—165.—
Sterline	8.05—807.—

Lirete	8.70—8.74
Cor. cehe	4.89—4.92
Franci francezi	6.53—6.55
Franci belgieni	4.55—4.60
Franci elvețieni	31.75—32.—
Mărci germane	39.30—39.45
Zloți	18.25—18.75
Șilingi austr.	23.35—23.50
Pengő	29.00—29.20
Dinari	2.88—2.91
Leva	1.22—1.24
Drachme	2.13—2.16
Lire otomane	86—87.—
Napoleon	645—655.—

Convocare.

Conform §-ului 27 din Statute și deciziunii Consiliului de Administrație; și având în vedere că la Adunarea generală extraordinară, convocată pe 31 Octombrie a. c., d-nii acționari nu s'au prezentat în număr statutar, spre a putea fi ținută drept aceea: Domnii acționari ai institutului de credit și economii „POPORUL” din Lugoj cu onoare sunt invitați a se întruni în o nouă

adunare generală extraordinară

pentru ziua de 14 Noembrie a. c., ora 3 p. m., în localul institutului din Lugoj.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Alegerea notarului și verificatorilor procesului verbal al acestei adunări;
3. Raportul Consiliului de Administrație, referitor la oferta Băncii Agrare S. A. din Cluj, asupra fuziunii cu acel Institut și luarea unei deciziuni în această chestie;
4. Eventuale propuneri, prezentate conform statutelor.

Lugoj, la 1 Noembrie 1928.

Consiliul de Administrație.

NB. Domnii acționari, dorind a lua parte la această adunare generală extraordinară în persoană, ori prin mandatar, sunt rugați a depune în conformitate cu §-ul 24 din Statute, acțiunile lor până la 13 Noembrie a. c. la cassa institutului, la Cassa centrală diecezană din Lugoj, la Oficiul administrativ al fondurilor diecezane rom. gr.-cat. din Oradea-mare sau la oricare institut, membru al „Solidarității”.

§ 22. În adunarea generală își pot exercita dreptul de vot numai acei acționari, cari sunt trecuți în registrul acționarilor, cel puțin cu 6 luni mai înainte.

„Cassa de Păstrare” s. a. în Săliște

Convocare.

Acționarii institutului de credit și economii „CASSA DE PĂSTRARE” s. a. în SĂLIȘTE, sunt invitați a lua parte la

adunarea generală extraordinară

care se va ținea la 24 Noembrie 1928, ora 9 a. m., în sala de ședință a primăriei comunale.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale;
2. Constituirea ei prin numire, a doi notari și doi verificatori — scrutinători; —
3. Raportul administratorului delegat despre starea institutului și prezentarea situațiunii contabile de către Consiliul de administrație pe ziua de 30 Septembrie a. c.;
4. Raportul censorilor referitor la situațiunea contabilă prezentată;
5. Propunere pentru modificarea statutelor;
6. Reorganizarea în baza nouilor statute, a conducerii societății;
7. Propunere pentru sporirea capitalului societar prin emitere de acțiuni de prioritate;
8. Raportul comisiei emise pentru anchetarea cauzelor nereușirii întreprinderilor finanțate de către institut;
9. Eventuale propuneri speciale admise.

Săliște, la 10 Noembrie 1928.

(ss) Dr. med. Nic. Comșa
președinte.

NOTĂ. Acționarii cari voiesc să-și exercite dreptul de vot în adunare, — au a depune acțiunile scrise pe numele lor și trecute în registrele institutului, — cel puțin cu 48 ore înainte de adunare, la cassa institutului, sau la cassa vreunui alt institut membru al Asociațiunii Inst. financiare rom. din A. B. C. și M. „Solidaritatea” împreună cu documentele de plenipotențiere, pentru cazul că nu iau parte împreună la adunare.